

Monumentnummer*: 519132

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82830/48

Woonplaats* **Breda** Gemeente* **Breda** Provincie* **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Breda** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Ginneken** Sectie* **H** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **1068**

Omschrijving**

Inleiding

"Heyacker". DIRECTEURSWONING van de TUCHTSCHOOL, Rijksinrichting voor jongens, gelegen links van het hoofdgebouw. Ontwerp uit 1904-'05 van rijksbouwmeester Willem Cornelis Metzelaar.

Omschrijving

De tweelaagse dienstwoning voor de directeur, in architectuur spiegelbeeldig aan de onderwijzerswoning, heeft een rechthoekige plattegrond onder uitkragend chaletachtig dak belegd met rode geglaazuurde Friese pannen. Het dak heeft op de kop gesneden halfronde houten schijnsparanten steunend op consoles. Eigen voordeur aan het plein en een verbindingsgang onder plat dak naar het hoofdgebouw. De blinde achtergevel van de dienstwoningen grenst aan ommuurde luchtplaatsen. Inwendig onder andere een kamer-suite. Centraal in de woning een trap met schalmgat, leuning met wrong en balustrade met gedraaide balusters. De directeurswoning links van het hoofdgebouw is hoger opgetrokken dan die van de hoofdonderwijzer. Bovendien heeft de directeurswoning aan de kant van de weg een uitgebouwde serre met erboven een balkon. Het opgaande werk van het hoofdgebouw, dienstwoningen en bijgebouwen bestaat uit paarsrode machinale baksteen gemetseld in kruisverband afgewisseld door horizontale rode banden met toepassing van natuursteen voor basement, dorpels en sluitstenen. Muuropeningen met segmentbogen. Houten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kozijnen met samengestelde negenruits vensters.

Waardering

Het complex van de tuchtschool "Heyacker" is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarden: het complex is van belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het gevangeniswezen in de periode kort na 1900; het is van belang als bijzondere uitdrukking van de typologische ontwikkeling van de tuchtscholen. Het object heeft architectuurhistorische waarden: het is van bijzonder belang voor de geschiedenis van de justitie-architectuur; het is van bijzonder belang voor het oeuvre van de rijksbouwmeester W. C. Metzelaar. Ensemblewaarden: het heeft bijzondere betekenis wegens de wijze van inrichting en voorzieningen, met name de hiërarchische verhouding tussen hoofdgebouw en woningen. Gaafheid/herkenbaarheid: het object is van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur. Zeldzaamheid: het is van belang als een der weinige gaaf bewaarde voorbeelden van een dergelijke tuchtschool.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Direkteurswoning

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument